

Utareterveyden hallinta lypsykarjatilalla

Check!

UMPIKAUSI

- Umpeutus harvennetulla lypsyllä
- Hoidot:
 - Vahatulpat kaikille, estää uuden tulehduksen
 - Antibioottia sisältävät umpituubit eläinlääkärin laatiman lääkityssuunnitelman mukaisesti = parantaa vanhan tulehduksen
 - Antibioottia sisältäviä umpihoitoja enemmän kuin lypsykauden hoitoja
- Umpeutuksen jälkeen vain yksittäisiä valuttavia lehmäiä
- Umpikauden pituus 43-63 vrk (+ 5 vrk umpeutus)
- Umpilehmien vetimien tarkkailu päivittäin.
- Umpilehmät omassa osastossa.
- Umpilehmien osastossa on kuivaa ja puhdasta = umpilehmä on kokonaan puhdas.
- Parsien kuivitus joka päivä, päivittäinen lannanpoisto.
- Kärpästorjunta.

HIEHOT

- Ei ollenkaan tai vain yksittäisiä tulehduksia.
- Ei imuttelijoita.
- Ruokinta suunniteltua ja oikein toteutettua heti syntymästä lähtien.
- Sopiva kuntoluokka.
- Hiehoja ei pidetä lypsävien seassa 0-2 kk ennen poikimista.
- Sorkat hoidetaan 3-8 viikkoa ennen poikimista.
- Ei utarepöhöä poikiessa.
- Kärpästorjunta.

POIKIMINEN

- Poikimakarsina puhdistetaan päivittäin.
- Ensimmäinen lypsy alle 6 tuntia (mieluiten alle 2 tuntia) poikimisesta.
- Perusrehu lypsävien rehu.
- Vasikat eivät pääse imemään ristiin.
- Häntä- ja utarekarvojen ajo.
- Ennen ensimmäistä lypsyä:
 - Utareen pyyhkiminen huolellisesti lypsyrätillä.
 - Vahatulppien poisto käsin.
 - Lettupannutus.
 - Ternimaidon laadun mittaus.

LYPSYKAUSI

- Soluttelevia alle 15 %.
- Antibioottihoido lypsykaudella alle 10 %.
- Poistoja utaretulehdusten vuoksi alle 10 % lehmistä.
- Olosuhteet:
 - Ilma on raikas.
 - Ilma ei ole kostea.
- Parret:
 - Mitoitukset ovat kunnossa.
 - Kuiviketta on riittävästi.
 - Kuivike on hyvälaatuista.
 - Parsipedit/matot ovat ehjät.
 - Vesi ja vesikupit/altaat ovat puhtaita.
 - Navetassa ei ole pilaantunutta rehua pöydällä eikä sorkkapallilla.
- Sorkkaterveys
 - Säännöllinen ja laadukas sorkkahoito.
 - Ontuvia < 10 % lypsylehmistä.
- Lypsy
 - Kone toimii ja se huolletaan säännöllisesti.
 - Sopiva vedinkasto käytössä.
 - Vetimien kuntoa seurataan.
 - Nännikumit vaihdetaan säännöllisesti.
- Tarkkailu
 - Tuotosseurannan näytteet kerran kuukaudessa ja/tai solulistojen (> 200 000) säännöllinen seuranta robotilla.
 - Kun solut > 200 000, lettupannutus ja näyte bakteeritutkimukseen.
 - Hoidot eläinlääkärin laatiman suunnitelman mukaisesti.

Heidi Kyösti
ÄlyNauta-hanke
11/2020

Tiedote on laadittu ELT Heidi Hiitiön 2.4.2020
ÄlyNauta-hankkeelle pitämän luennon
"Utareterveyden hallinta lypsykarjatilalla" pohjalta.